

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över rapporten Översyn av regelverket om kulturföremål (Ku2015/02403/KL)

Svenska kyrkan lämnar följande svar på rapporten. I allt väsentligt ser Svenska kyrkan positivt på översynen och på de förslag som presenteras. Därför kommer yttrandet bara att behandla frågor där Svenska kyrkan är av avvikande åsikt, eller där ett förtydligande är av vikt.

SAMMANFATTNING

Svenska kyrkan ställer sig över lag positiv till de förslag på förändringar som presenteras i rapporten. Det gäller i stora drag såväl de nya ekonomiska värdegränserna, som föreslagna ändringar gällande åldersgränser samt inte minst de nya föremålskategorierna. Svenska kyrkan ser samtidigt positivt på ett offentligt nationellt register över föremål vars ansökan om utförelse nekats. Svenska kyrkan ger mer fördjupande svar i följande frågor:

- Svenska kyrkan anser att ett fjärde bedömningskriterium bör läggas till som tydliggör de sociala och/eller estetiska upplevelsevärdena.
- En åldersgräns om 100 år gällande *kyrkliga inventarier* korrelerar inte med begreppets skrivning i 4 kap. kulturmiljölagen (KML). Enligt 4 kap. 6 § KML har kyrkliga inventarier ingen åldersgräns.
- Svenska kyrkan beklagar att utredningen inte går vidare med frågan om möjligheter till statlig inlösen av kulturföremål.

SYNPUNKTER PÅ ÖVERSYNENS BEDÖMNINGAR OCH FÖRSLAG

5.1.4 Bedömningskriterier

Riksantikvarieämbetet föreslår tre bedömningskriterier som har sin utgångspunkt i den modell för kulturhistorisk värdering som presenteras i plattformen *Kulturhistorisk värdering och urval*. De kulturhistoriska värden som presenteras i plattformen inriktar sig i all väsentlig del mot dokument- eller kunskapsvärden och utesluter upplevelsevärden, något Svenska kyrkan finner beklagligt. De tre bedömningskriterierna (1-3) bejakar just föremålets dokument- eller kunskapsvärden, medan upplevelsevärden såsom unicitet, sociala eller estetiska värden är sådant som bedömningen bara ska ta hänsyn till. Svenska kyrkan förordar därför ett fjärde bedömningskriterium som där upplevelsevärden viktas lika högt som dokument- eller kunskapsvärden.

5.1.5 Nya kategorier av föremål – kyrkliga inventarier

Svenska kyrkan ser positivt på att kyrkliga inventarier blir en egen föremålskategori. Dock tycks inte översynens förslag gällande lagskydd av kyrkliga inventarier korrelera med 4 kap. KML. I förslaget preciseras en åldersgräns för kyrkliga inventarier på 100 år, vilket inte överensstämmer med skyddet enligt 4 kap. KML. Kyrkliga inventarier enligt 4 kap. 6 § KML har ingen åldersgräns. En skrivning i kulturmiljöförordningens bilaga som inte korrelerar med det vedertagna begreppet *kyrkliga inventarier* vore högst olyckligt.

Svenska kyrkan vill samtidigt uppmärksamma att det i den pågående översynen av 4 kap. KML finns ett förslag som omdefinierar kyrkobyggnadsbegreppet, vilket i korthet får till följd att vissa av de kyrkliga inventarier som idag omfattas lagskydd kan komma att förlora det. Det är ingalunda så att de kyrkor byggda efter år 1939, och som inte särskilt utpekats, saknar föremål av avsevärt kulturhistoriskt eller ekonomiskt värde. Innan en förändring sker i 4 kap. KML bör en analys göras över vad det kan få för konsekvenser för 5 kap. KML.

ÖVRIGA SYNPUNKTER

4.10.2 Statlig inlösen

Svenska kyrkan beklagar att utredningen inte går vidare med frågan om möjligheter till statlig inlösen av kulturföremål, något som starkt skulle ha bidragit till att öka såväl trovärdigheten för föremålet, som det nationella intresset av att bevara det inom landets gränser.

Uppsala den

På kyrkostyrelsens vägnar

Antje Jackelén
Ärkebiskop, ordförande

Anders Granberg
Avdelningschef